

Karolína Gatialová: *Expanze nespolehlivosti*

(posudek vedoucího diplomové práce na oboru Komparatistika na FF UK v Praze)

Cíl práce, její účel a směřování

Diplomantka v práci rozvíjí téma, k němuž si našla cestu už v bakalářské práci – kategorii nespolehlivého vypravěče. Zatímco v předchozí práci ji řešila spíše na obecné naratologické rovině z hlediska pojetí a rysů, jimiž se vypravěčská nespolehlivost vymezuje, v diplomové práci se zaměřila cíleně na interpretaci různých typů nespolehlivosti v románové praxi. Proto také vzorek analyzovaných děl koncipovala cíleně tak, aby co nejširší spektrum nespolehlivých vypravěčů skýtal a zároveň aby umožnil ověřit, nakolik jsou tradované teze a závěry ohledně nespolehlivosti skutečně univerzální a použitelné. Z těchto důvodů má práce zřetelnou strukturu a směřování. Vzhledem k faktu, že daná narativní kategorie se jeví jako atraktivní i v českém kontextu, je pak zřejmý i účel práce – precizovat, ale také problematizovat některé tradované předpoklady.

Metodologie

Práce vychází ze standardní naratologické literatury, jejíž předpoklady a závěry pak v interpretacích zvolených děl ověřuje a problematizuje. Tento postup se mi vůči danému tématu jeví jako adekvátní. Práce díky tomu neulpívá na konspektování a parafrázování určitých pojetí, ale má silně analytický charakter. Zároveň zůstává v homogenním a metodologicky čistém poli naratologie a nevznáší do hry pohledy z oblastí psychologizace či sociologie čtenářství, které by bylo také možné pro dané téma využít. Tuto metodologickou čistotu vnímám jako pozitivní rys.

Práce s odbornou literaturou

Karolína Gatialová pracuje s odbornou literaturou, která je pro dané téma relevantní a produktivní. Dokázala se vyvarovat toho, že by se přiklonila k jednomu pojetí jako klíčovému, a toto pojetí by pak parafrázovala a rozvíjela. Interpretační výkony jsou pak samostatné, protože si vybírá romány, které vesměs nejsou interpretačně zatížené nějakým kanonizovaným způsobem výkladu.

Styl a prezentace

Práce myslím nabízí zřetelný výklad, který je vyjadřován stylem, jenž není ani pojmově přetížený, ale ani naopak příliš zjednodušující. Možnost sledovat zřetelnou argumentaci je pak umocněna i schopností autorky koncentrovat se skutečně jen na zvolené téma a neodbíhat k jiným, byť jakkoli nápaditým či přínosným souvislostem. Interpretace zvolených děl je pak dobře koncipována i s ohledem na čtenáře, který dané prózy nebude mít v živé paměti – informativní zprostředkování uceleného světa příběhu zde nesklouzává na úroveň parafrázování dějové linie a čitelnosti práce spíš prospívá. Analýza zvolených próz je pak vesměs dostatečně komplexní i zevrubná, takže zprostředkované informace umožňují pochopit argumentaci a vytvořit si ucelenou představu.

Celková koherence a akademická disciplinovanost

Práce, jak již bylo řečeno, se dokáže koncentrovat na stanovené téma a rozvíjet je postupem, který se jeví jako logický a produktivní. Ukázněnost výkladu posiluje i ochota rozčlenit průběžně tok textu do kapitol a podkapitol, které jsou vesměs funkčně nazvány, a proto umožňují čtenáři přednastavit si už na začátku dané pasáže určité zřetely a tematická očekávání a rozumět vnitřní logice výkladu. Autorka byla také schopná zřetelně a přitom rétoricky vynalézavě vyjádřit závěry, k nimž ve své práci dospěla. Pečlivě je vyveden i soupis literatury.

Závěr

Práci vnímám jako zralou, protože je schopná zapojit se do dialogu nad určitým tématem, které se v rámci oboru v jeho akademickém pojetí jeví jako otevřené. Vnímám ji také jako produktivní, protože přináší určitý promyšlený úhel pohledu a zřetelné závěry, s nimiž lze dále dialogicky pracovat.

Práci jednoznačně ji **doporučuji k obhajobě** a navrhuji její hodnocení známkou **výborně**.

V Praze dne 7. 6. 2020

Prof. PhDr. Petr Bílek, CSc.